

Tonen waar de kraan staat

Ervaringsdeskundigen staan patiënten bij op drie afdelingen van UZ Leuven

- ▶ Proefproject past in een doctoraat over patiëntenparticipatie
- ▶ Ervaringsdeskundigen luisteren actief
- ▶ Het Trefpunt Zelfhulp begeleidt

Peggy DE LAET

Veertien ervaringsdeskundigen zijn sinds kort actief in drie afdelingen van het UZ Leuven – het niercentrum, het revalidatiecentrum en de raadpleging atopisch eczeem. Het proefproject kadert in het doctoraat van Eva Marie Castro, die nadenkt over werkwijzen voor patiëntenparticipatie. Ze ontwikkelt die werkwijzen samen met patiënten(verenigingen), ervaringsdeskundigen en afdelingshoofden. „Patiënten denken mee over de zorgorganisatie, onder meer om de levenskwaliteit van lotgenoten te verhogen”, zegt ze. „Ervaringsdeskundigen kunnen participatie aanmoedigen en ondersteunen.” Ook het personeel blijkt bereid om bij te leren in de omgang met patiënten.

De ervaringsdeskundigen zijn vrijwilligers die hun situatie een plek hebben gegeven. Ze nemen alle tijd en zijn opgeleid om te luisteren naar patiënten op de afdeling. Ze weten dat leren leven met een anders functionerend li-

Ervaringsdeskundige Alex Cosemans (rechts) in actie in het UZ Pellenberg. © Frank Bahnmüller

chaam niet evident is en vindingrijkheid vraagt. „Daardoor voelt de patiënt zich beter begrepen en minder abnormaal. Hij leert makkelijker omgaan met zijn nieuwe situatie”, zegt Castro. „Van de ervaringsdeskundigen hoor ik dat ze voldoening halen uit de gesprekken met de patiënten. Het helpt ook hen nog in de verwerking van hun situatie.”

Martin Van Kerrebroek, rolstoelgebruiker door verlamming

aan de onderste ledematen, is een dag per week aanwezig in revalidatiecentrum Pellenberg. „Het raakt en verrijkt me, de snelheid waarmee er een diepe verbinding ontstaat tussen ons, lotgenoten”, zegt hij. „Als het klikt, praten we binnen het kwartier over plassen, stoelgang en seks. Zulke dingen deel je omdat ze zo confronterend en wezenlijk zijn. Hoe gaat dat vanaf nu? Het gesprek ontstaat bijna vanzelf, om-

dat je nu eenmaal in hetzelfde schuitje zit.”

Alex Cosemans ervaringsdeskundige met één been, bevestigt de bijzondere band die (h)erkenning creëert. Ook hij ziet kansen tot persoonlijke groei in luisteren en relativeren. „De vele gezondheidsproblemen of de sociale context waarmee sommige mensen het moeten doen, vallen me soms zwaar”, zegt hij. „We kregen echter een opleiding met

de nadruk op actief luisteren.” De ervaringsdeskundigen worden bijgestaan door mensen van Trefpunt Zelfhulp. „Bij begeleider Peter Gielen mogen we zelf stevig doorpraten over wat we meemaken op de afdeling.”

Aan welke criteria moeten kandidaat-ervaringsdeskundigen voldoen? „We screenen hen op luisterbereidheid en op hun kijk op de wereld”, zegt Peter Gielen. „Behandelen ze anderen met respect? Hoe diplomatisch brengen ze de dingen ter sprake?”

„Binnen het kwartier praten we over de meest confronterende thema's”

„We zijn getraind om onze grenzen te kennen”, knikt Van Kerrebroek. „De revaliderende patiënt bepaalt wat hij wil vertellen. Maakt zijn verhaal me bezorgd, dan kan ik terecht bij mijn collega-ervaringsdeskundigen en bij Peter. Door de opleiding ontwikkelde ik gevoelige antennes voor waar mensen mee zitten. Mensen zien het glas halfvol of halfleeg. Mijn ervaringsdeskundigheid is een manier om te tonen waar de kraan staat.”

Kunnen Castro's doctoraat en het proefproject leiden tot een groei van de rol van ervaringsdeskundigen in andere afdelingen en ziekenhuizen? De betrokkenen hopen alvast van wel.

Een boek achter een boom, kerk of hoek

Boekenjagen is een uitstekende manier om boeken nieuw leven en mensen nieuw lezen te geven

Peggy DE LAET

„Mijn eerste vondst was de thriller *Dag van de bekentenis*”, vertelt Bianca Waeyaert. „Het was lang geleden dat ik las, het weekblad *Dag Allemaal* buiten beschouwing gelaten, en dit was een dik boek. Ik had niet meteen zin om

eraan te beginnen, maar ik deed het toch. En genoot. Ik sprak met mezelf af om alle boeken die ik vind te lezen, want waarom zou ik anders zoeken?”

Waeyaert is één van de 13.352 boekenjagers. Dat zijn mensen die boeken die ze niet meer no-

dig hebben, verstoppert in de openbare ruimte of daar anderen boeken gaan zoeken. Via de sociale netwerksite Facebook geven ze informatie over de verstopplek, vaak met foto's, en geven ze een seintje als ze een bepaald boek vinden. Hebben ze een gevonden boek uit of is het niet hun ding, dan verstoppert ze het bij voorkeur opnieuw.

„Of je het ook mag houden? Bedenk hoe veel boeken na één keer lezen nooit meer uit de kast komen”, zegt Veerle Nijs, eerste boekenjager van Vlaanderen en beheerder van de Facebookgroep. „Delen, lezen en sociale interactie stimuleren is veel leuker.” Ook mensen zonder internet of Facebook kunnen echter deelnemen. Toeval beslist dan over het gedropte boek.

Uit nieuwsgierigheid verstopt ook *KERK & leven* twee boeken. „Mijn eerste boek”, reageert de gelukkige jager. „Dankzij jou kwam ik vandaag buiten, want ik had een doel. Ik kan geen lange afstanden meer doen, maar tot aan de kerk lukt nog net.”

„Boeken droppen is mijn regio promoten”, zegt Waeyaert. „Ik verstopt op mooie, gekende plekjes. Uit het zicht, maar niet

Overal in Vlaanderen laten boekenjagers boeken achter, zorgvuldig verpakt tegen weer en wind. © Jozefien Van Huffel

te ver. Jagers uit de groep maken het meeste kans om ze te vinden, maar ook een voorbijganger kan de ontdekking doen. Misschien sluit die zich aan bij de groep?”

Sonia de Groote zou zich nooit een smartphone aanschaffen, maar vindt het nu wel nodig. „Om foto's te nemen van de plekken waar ik vang of verstopt”, zegt ze. „Mijn man en ik willen er elke zondag een uitstap van maken. Samen uit, samen thuis. Met boeken.” „Je vindt, leest en

geeft”, vult Martine D'Haese aan. „Je ontdekt warmte, genegenheid en contact, in de boeken en de Facebookgroep.” Op dit moment worden meer boeken verstopt dan gevonden. Ik houd mijn regio in het oog, u de uwe?”

Vraagt u zich af waar in uw streek boeken te vinden zijn? Typ dan 'boekenjagers' in het zoekvak op www.facebook.com en typ vervolgens uw gemeente bij het vergrootglas, rechts bovenaan.

Advertentie

ICTAM ATMIS 02/548 98 98 • fax 02/51112 98
Bergstraat 52 • 1000 Brussel

Contacteer ons voor inlichtingen en brochures

ETHIOPIË • 1/04 13d.
HEILIG LAND Paasreis • 10/04 8d.
ST-PETERSBURG • 1/05, 4/09 5d.
SICILIË • 16/05, 6/06, 12/09 9d.
MALTA • 3/06, 7/10 8d.

————— We staan op het —————
VAKANTIESALON
in Brussel van 2 tot 5 februari : stand 3540

www.ictam.com Voor wie graag veel ziet, in goed gezelschap